

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין נג. לקמן טו.
דף כח. (ב) [לקמן כח].
(ג) [על יב. א. ד] סנהדרין
נג. (ד) [סנהדרין שם
קדושין כ' כ"ב מ. הוריות
כ: חולין ק"א. ו] סנהדרין
שם. (ו) לקמן כח. סנהדרין
יח. (ז) [ע' נוספות לשל
ה. ד"ה ואח"כ]. (ח) [לשל
ג. לקמן מ. ו. ו. מ. א. א.]
(י) [לקמן כח. א. ו. דברים
כה. ו. ויקרא כח. א.]
(יא) [שם. ו. דברים כה. א.
(ב) [ש"ך לע"ב].

גליון הש"ס

בתנ"ך חוצות ווא
מתיבתא. עין ג' ש"ס פ"ב
דחלה:

הגהות הב"ח

(א) במשנה כל שאיסורה
איסור ערוה לא: (ב) גמ'
ע' ק' יבמה אחרת שעולה
לחלצה: (ג) תוס' ד"ה יבא
וכי' דלא קימה מידי דלא
בעינן ביה שמה:

מוסף רש"י

שמגרשה בגט. לאחר
שנשאה נעשית כשאר וואס
רצה לגרשה מגרשה בגט
ואינה צריכה חלצה,
ומחזירה. אס' רצה
להחזיר ולא אמרין מחזרה
רמז רחמנא עליו ועבדה
ומהשתא מיקום עשה
באיסור אשת א"ל (ע"כ ר' יו.
ובע"ז לקמן לט.) מרי מיני
אשמעינן מגרשה בגט
ואינה צריכה חלצה
ואשמעינן שחם רצה
להחזירה מחזירה כשאר
אשה (כתובות כג.). איסור
מצוה ואיסור קדושה.
יבמה שנפלה לפני יום
הוא איסור עליו משום
מנהו או משום קדושה,
חלוצה. ואינה יושלת בלא
כלום, אף על גב דגבי חייבי
כריתות ק"ל מגרשה שיה
דעליה דיוחא קדושה אש
כלום בלא חלצה, היס הוא
דאסורה ליה איסור חמור
דלא תפסי ביה קדוש, אכל
איסור מנהו או קדושה
בזנות קדושין וניהו מביעין
עשה שאין זה מלות עשה
דלא תפסי ביה קדוש, אכל
אילוניות. הרי שיה נשו
ב' נשים והאחת אילונה,
אילונה דוכריתא דלא
ילדה. נשן א"ל זכר מן
הא"ל, ומת בלא בנים,
שתיקן אסורות להחזיר
ופטורין מן החלצה (ע"כ ר'
יב. ר' יהודה מחלוקין.
שהיה שנה ומפסק,
איסור מצוה אלאמה
לכהן גדול ב"י דבתיב.
בסוף ספר ויקרא,
ספחשילם כל מנות הכהן,
אלה המצוות. איסור
קדושה שניות מדבריו
סופרים. כגון אס' אמו
ואס' אביו, ואח"כ קרי אמו
איסור קדושה, ש"ל חמשים
ראין עשה. יבמה יבא עליה (שם יב.)

שמגרשה בגט. ואינה צריכה חלצה ואס' רצה להחזיר מחזירה ולא
אמרין מחזרה רמז רחמנא עליו ועבדה ומהשתא מיקום עליה באיסור
אשת א"ל. לומא. עדיין יבומין הראשונים עליה ומיבני חלצה:
שדי היסרא. למדרש ולקחה דלא מיבני חלצה: אסיסרא. היכא

דכולה מילתא היתר כגון במייבם אשת
א"ל: ושדי איסורא. למדרש ויבמה
עדיין יבומין עליה: איסורא. היכא
דאיכא דא איסור כמו בנשאה אחיו
שלא היה בעולמו: אחוסו מאמו
שנשאה אחיו מאביו. קודם לידמו
של זה וכשגולד זה מנאה נשואה
לאחיו תמייבם לו כשימות זה דהא
מנאה ביהרר יבוס: איסור אחרות
לית ליה היתר אכל איסור אשת
אח אית ליה היתר כשאין לו בנים
הילכך כשמת ראשון בלא בנים פקע
איסורו לגבי שני ונשאה והשלישי מכה
שני בלא: בתנ"ך לא חוללה ולא
מסייבמת. לרמז וכו' היא: איסור
מנהו. מפרש לה וא"ל: אחוסה. של
ערוה כשהיא יבמה כגון שנפלו שני
אחיות משני אחין האחת אסורה
משום ערוה כגון שהיא כלתו או
חמותו: או חוללה או מסייבמת.
אחות הערוה דלא פגע באחות וזקוקתו
משום דערוה לאו זקוקתו היא: שניות.
שניות לעריות שגורו סופרים עליהם
ובגמ' מפרש לה: נשון מנהו וקדושה
מפרש בגמרא: חלמה לג"ג
שמת אחיו ההדיוט ונפלה אלמנתו
לפניו: גרושה וחלוצה לכהן הדיוט.
שעבר אחיו הסמ ונשא חלוצה
וגרושה וכשמת צריכה חלצה שהרי
תופסים לו זה קידושין דקידושין
תופסים בחיביו לאוין אכל יבומי לא
שהרי אסורה לו לזה שאול כהן
ואפטורי בולא כלום לא דלא אלים לאו
למיפטרה דילפי' מאחות אשה צ"ק
(דף ג. א.) גמ' לאיסויי רמז אילוניות
כרב אס' צ"ק (דף ג. א.) דלא חוללה
ולא מתייבמת דערוה קרינן זה
באילוניות דמיטעט קרא מאשר תלד' ו
וקיימא ערוה באיסור אשת א"ל
הילכך צריכה דרת ערוה: אלה
המלות. בסוף ספר תורת כהנים
ומשמע דאכולה ספרא קאי וכל אהרת
כהנים הסם כמיבא: קדש עצמן.
לעמוד ולהזכר: אף צומור נך.
להוסף עליהם שניות המותר לך על
העריות כדי שלא תבא לידי עריות
האסורות מן המורה: קפסיק וסני.
אלמנה לכ"ג לא שנה נפלה לפניו מן
הנשואין דהיינו תרתי לגרירותא חדא
דאלמנה היא ואיכא לאו דאלמנה לא
יקח' ועוד דבעולה היא ואיכא איסור
עשה לגביה דכתיב אשה צבטוליה
יקח' ולא בעולה ולא הבא מכלל עשה
עשה: ולא שנה. נפלה לפניו ולא
האירוסין ועודה צבטולה דליכא אלא
לאו דאלמנה: יבא עשה. דיבמה
יבא עליה: ועלמה השערה מני
למכת דהא כתיב צרישא דקרא
לקחת את יבמתו מה מ"ל יבמתו:

ביצד פרק שני יבמות

האי איסורא דאית ליה היתרא. דפקע איסור אשת אח דיכול
להחזירה לאחר שגרשה וכי היכי דפקע ליה לגבי ידיה
איסור אשת אח פקע נמי לגבי אחיו הנולד וכו' אשת אחיו שהיה
בעולמו: לאתניי צרת אילוניות. אע"ג דמתני' לא קתני צרה

מ"מ הוי בכלל דכל שאסורה איסור
ערוה דמשמע שאסורה צא ממחמת
ערוה דהיינו הצרה ולא הוצרך להזכיר
הצרה צהדיא משום דאפיקרין דלעיל
קאי והא דלא קאמר לאיסויי צרת
סוטה וצרת מחזיר גרושה משום
דאילוניות דמא' טפי לעריות שמוותרות
למת ואסורות לייבם:

בשלא מן הנשואין ב'. תימה
דמן הנשואין נמי
מיקשי ליה דלמאי חוללת כיון דאין
עולה לייבום דלא אחי עשה דחיי לא
תעשה ועשה ותיסה כי מייבני כריתות
ו"ל דלא קאמר בשלמא אלא ממאי
דאין מתייבמת:

יבא עשה וידחה לא תעשה. הקשה
רשב"א צ"ב צ' דסנהדרין (דף טו.
ושם) דכיון דאין אשה מתעברת מביאה
ראשונה כדאמר בסוף פ' ד' אחין
(לקמן ד' לז.) וס' היאך תמיבם דבציא'
ראשונה ליכא הקמת שם ויבאה שניה
אסירה ליה כדאמר לקמן גזירה ביאה
ראשונה אטו ביאה שניה ואר"י דלא
קשה מידי דלא בעינן (א) טהרה ראיה
להקמת שם אלא שהיבמה והיבם יחו
ראוין להקמת שם ולא ממעטינן אלא
אילוניות וסריס שאין ראוין לילד
לעולם אכל ביאה שאין יכולה להמעיב
זה לא ממעטי כיון שהאשה או היבם
ראוין לבסוף להוליד דלכ"כ מיקשה
היאך קטנה מתייבמת לרבנן וגם
לרבי מאיר היטה מתייבמת אי ואל
חששא דשמה תמנא אילוניות ובפרק
צ"ש (לקמן דף ק"א.) מנן קטן הבא על
הגדולה תגדלנו וצ"ל הבא על יבמתו
(לקמן טו.) נמי מביעין דנקיט צהדיא
שלא דכרעה והערה אע"פ שאין
מתעברת זה א':

אי הכי חייבי ראויין נמי. פ"י כיון
דלא עולים לייבום לא יעלו
לחלצה ומימה לר"י היכי מני למימר
דלא יעלו לחלצה הא מיבמתו דשמעינן
דאין

הדיוט ואמאי קרי ליה איסור מצוה דכתי' אלא המצוות איסור קדושה שניות
מדבריו סופרים ואמאי קרי ליה איסור קדוש' אמר אב"י כל המקיים דברי חכמים
נקרא קדוש א"ל רבא וכל שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא דלא מיקרי
רשע נמי לא מיקרי אלא אמר רבא קדש עצמך במותר לך: אלמנה לכהן
גדול: קפסיק ותני לא שנה מן הנשואין ולא שנה מן האירוסין ב' בשלמא
מן הנשואין עשה ולא תעשה יואין עשה דוחה לא תעשה ועשה אלא מן
האירוסין לא תעשה גרידא הוא יבא עשה וידחה לא תעשה אמר רב גידל
אמר רב אמר קרא ועלתה יבמתו השערה שאין ת"ל יבמתו מה תלמוד
לומר יבמתו יש לך יבמה (א) אחת שעולה לחלצה ואינה עולה לייבום ואיו
זו חייבי לאוין ואימא חייבי כריתות אמר קרא א"ם לא יחפון האיש לקחת
הא חפץ מייבם (ב) הכל העולה לייבום עולה לחלצה וכל שאין עולה לייבום
אינו עולה לחלצה א"ה חייבי לאוין נמי הא רבי רחמנא יבמתו ומה ראית
מסתברא

יש לך יבמה דו'. דאם כתב ולא יחפון האיש לקחת את יבמתו דהיא דקרינא ביה לקחת הוא דקא מנכרה רחמנא
ועלמה השערה לחפון אכל חייבי לאוין דלא קרינן ביה לקחת לא קרינן זה ועלמה להכי דכר כתב יבמתו למימר דיש לך יבמה אחרת שעולה
השערה לחפון ואע"ג דלא כתיב ביה לקחת את יבמתו עולה לייבום: אימא חייבי כריתות. נמי יליף מהכא דליבני חלצה ואמאי פטרינן לגמרי: (א) ספסי
בה קידושין. הילכך קרינן ביה לקחת צדיעצד אכל חייבי כריתות לא תפסי בזה קידושין ואפי' עבר האי שנה ונפלה לאו קימה היא:
לדדדן

(א) קדש עצמן במותר לך מה המותר, כדי שלא יחשבו באיסורא (סנהדרין ג.) בשלמא מן הנשואין עשה ולא תעשה. אלמנה לא יקח, צבטולה יקח ולא בעולה (לקמן טו.) ובע"ז סנהדרין
(יח.) ראין עשה. יבמה יבא עליה (שם יב.) כל העולה לייבום. מיקום יבוס, עולה לחלצה. מיקום חלצה (שם יג.) וכל שאינה עולה. לית דין, ליבום. שאינה זקוקה להתייבם (לקמן טו.) אינה עולה. השערה לפני
הזקנים לחלצה (לקמן טו.)

עין משפט
גר מצוה

ח א מ"י פ"ו מהלכות
יבוס הלכה ז טושיע
אשה עימן קעד טעין א':
ב ב מ"י שם פ"ו הלכה
א טושיע שם סימן
קעה טעין ב וטעין ד:
ג א מ"י פ"א מהלכות
אסות הלכה ו סג
לאוין קי טושיע שם סימן
טו:
ד ד מ"י פ"ו מהלכות
יבוס הלכה יא:
ה ב מ"י שם פ"א הלכה
טו:
ו

תורה אור השלם

1. כי ישוב אחים יחדיו
ומת אחיה מותם וכן אין
לו לא תוקה אשת הפת
החוצה לאיש יד יבמה
יבא עליה ולקחה לו
לאשה ויבמה:
דברים כה ה
קדשם יחדיו
לא יחללוהו ולא יחללוהו
שם אלהיהם כי את אש
ללם אלהיהם דם
מקריבם ויהיו קדש:
ויקרא כא ו
3. אלה המצוות אשר
צוה יי את משה אל בני
ישראל בהר סיני:
ויקרא כו לד
4. לא יאמרו יחפון ואיש
לקחת את יבמתו וקלחה
יבמתו השערה אל
הזקנים ואמרה מאן יבמי
לקחים לא יחפון שם
בישראל לא אבה יבמה:
דברים כה ז

תוספות ישינים

(א) יאמר' לקמן אטריין
קרא לקטן למימר שהגדלו
שמה מייבם יליבין בעלמא
א"י שאלו קטן דליתו בר
הקמת שם כלל בעדו קטן
אכל איהם הבטלה לאחר
ביאה לאחיה אלא זה
הקמת שם. וא"ת היכי
קאמר בשלמא מן הנשואין
לא אחי עשה דחיי לית
ועשה. ואל ידחי ל' לנו
לומר דהא דחיי לית ועשה
אע"ג דנעלמא לא דחי
משום דהו לא שאינו שיה
בכל (דלעיל דף ק. א.) וי"ל
דפרק היכי אפי' אי אמרין
דאין חלוק בין לאו שהיה
בכל ללאו שאינו שיה בכל
(מ"מ) ולא תפסי לך מידי
מן הנשואין מ"מ תפסי קרי
מן האירוסין דכיה עשה
ידחה לית: וטעין רבי
רחמנא יבמתו. וא"ת א"כ
מנלן חייבי לאוין גרידי דלא
מייבמה נוקי יבמתו בלאו
ועשה וטעין לאוין גרידי
עדיו לא שמעינן וי"ל
דמסתבר דלמא יבמתו
לחדש ולסתר ליבם ואי
לחייבי לאוין ועשה לא
אטריין דאין עשה דוחה
לית ועשה א"י וא"כ אלא
לסתר חייבי לאוין גרידי
מייבוס. וא"ת וימנא דחייבי
לאוין ונשאה אפי' חלצה לא
כרעה ומפסק ונוקי יבמתו
למחזיר לאוין גרידי
יבמתו בכל הין תפסי ביה
קדוש:

(א) קדש עצמן במותר לך מה המותר, כדי שלא יחשבו באיסורא (סנהדרין ג.) בשלמא מן הנשואין עשה ולא תעשה. אלמנה לא יקח, צבטולה יקח ולא בעולה (לקמן טו.) ובע"ז סנהדרין
(יח.) ראין עשה. יבמה יבא עליה (שם יב.) כל העולה לייבום. מיקום יבוס, עולה לחלצה. מיקום חלצה (שם יג.) וכל שאינה עולה. לית דין, ליבום. שאינה זקוקה להתייבם (לקמן טו.) אינה עולה. השערה לפני
הזקנים לחלצה (לקמן טו.)